

Advies bestuur VNG Gelderland over het Koersdocument

Inleiding

In de Algemene Ledenvergadering (ALV) vorig jaar was het Koersdocument geagendeerd. In de weken voorafgaand aan de vergadering kwamen er aan de ene kant waarderende reacties binnen bij het bestuur, tegelijk werden vragen gesteld, kritiek en scepsis gehoord. Juist wanneer het gaat over je rol ten dienste van de leden, je bestuurlijke insteek, is draagvlak bij de leden van cruciaal belang. Dat moet je dan niet afdwingen met een meerderheidsbesluit, maar je zoekt elkaar dan op.

Daarom heeft het bestuur toen besloten het punt van de agenda af te voeren en in gesprek te gaan met de leden. In het afgelopen jaar heeft dat vorm gekregen door regiogesprekken en door gesprekken met enkele gemeenten en bestuurders in onze provincie.

Komende ledenvergadering zal over het Koersdocument worden gesproken en besloten. Deze notitie wil de ingebrachte opmerkingen weergeven en aangeven wat daarbij de insteek van het bestuur van VNG/G is. De notitie is dus geen vervanging van het Koersdocument, maar een verduidelijking op de ingebrachte punten.

Insteek

Toch vooraf de kern van de bedoeling van het bestuur. VNG/G had een aantal jaren een vrij terughoudende rol. Er werd zelf of samen met VNG/N (landelijke VNG) een aantal bijeenkomsten belegd en het hoogtepunt was de jaarlijkse ALV met inhoud, ontmoeting en netwerken. Het bestuur heeft zich in de afgelopen jaren afgevraagd wat haar doel, haar bestaansrecht zou moeten zijn. Kern daarbij is dat VNG/G de enige club is die voor alle Gelderse gemeenten kan opkomen. Daarbij moet altijd bedacht worden dat Gelderland gedifferentieerd is qua ligging, schaal en focus. Toch wordt VNG/G bijvoorbeeld door de provincie aangesproken wanneer het om het geheel aan Gelderse gemeenten gaat. Dat gold bijvoorbeeld bij de start van Sterk Bestuur in Gelderland.

Maar ook vanuit de VNG/N worden de afdelingen aangesproken en dat is versterkt door de adviezen die de commissie Deetman aan VNG/N heeft gegeven.

Koersdocument

Dat leidde tot een herbezinning over de rol van de VNG/G die vervolgens is neergelegd in het Koersdocument. Dat is de leden met een brief van de voorzitter in februari 2018 (twee maanden voor de ledenvergadering) toegezonden.

Reacties vanuit gemeenten

Wat is de inhoud van de reacties? Het gaat om de volgende punten:

1. timing (is dit wel het handige moment (voorjaar 2018) voor zo'n voorstel in de wisseling van colleges en bij de komst van nieuwe raden)
 2. toegevoegde waarde (wat is de toegevoegde waarde van deze rolinvulling van VNG/G)
 3. resultaten (wat heeft de inzet van VNG/G tot nog toe opgeleverd)
 4. Wil VNG/G zich tussen gemeenten en provincie in nestelen en daarbij komt vaak het beeld van VNG/N naar boven die namens gemeenten onderhandelt met het rijk.
 5. Contributieverhoging is niet handig en passend in een periode waarin veel gemeenten bezuinigen
- Het bestuur begrijpt dat de impact van de *raadsverkiezingen* stevig kan zijn in gemeenten en dat de bestuurlijke mores vaak is dat rond verkiezingen en kort daarna geen ingrijpende besluiten worden

genomen in afwachting van een nieuw en gelegitimeerd bestuur van de gemeente. Daar is een verhaal tegenaan te zetten, in ieder geval zijn we nu een jaar verder en is die situatie nu niet aan de orde.

- De *toegevoegde waarde* van de VNG/G moet zich inderdaad meer gaan tonen. Daarbij blijft de bureauondersteuning heel bescheiden, alleen al daardoor kan de VNG/G zich niet tussen provincie en gemeenten nestelen, maar VNG/G wil agenderend werken (ophalen bij leden en neerleggen bij provincie en VNG/N), stimuleren en faciliteren (bijeenkomsten in de provincie over actuele thema's), verbinden en partner zijn van de gemeenten. Dus alleen met goede voeling en draagvlak bij gemeenten kan VNG/G opkomen voor onderwerpen en zaken die gemeenten willen. Regiogesprekken zullen herhaald worden en de bestuursleden van de VNG/G zullen per regio meer het gevoel van de regio peilen en dat meenemen naar het bestuur. Er leeft bij sommige gemeenten ook een beeld van een VNG/G die zich voor het karretje van de provincie laat spannen, loopje is voor de provincie. We benoemen het hier, maar dat is niet aan de orde. Je staat niet tegenover elkaar, maar er wordt geregeld scherp met elkaar gesproken. De provincie wil ook partners die helder zijn (zie het bestuurskrachtonderzoek van de provincie). En dat zal met de nieuwe commissaris en straks het nieuwe college van GS niet anders zijn.
- *Resultaten* van het werk van VNG/N zullen vaak niet zichtbaar zijn. Het gaat namelijk om het versterken van de positie van gemeenten in allerlei processen en het agenderen. Bijeenkomsten zijn een meetbaar resultaat, maar veel blijft achter de bestuurlijke schermen. Het bestuur merkt dat VNG/G vaker wordt aangesproken om te participeren of gemeenten te vragen in een thema of proces een rol te nemen. Netwerken is een belangrijk onderdeel van het werk. Daarbij wordt met VNG/N gewerkt aan een verheldering -en wat Gelderland betreft versterking- van de rol van de afdelingen, die overigens over het hele land sterk verschillen in rol en capaciteit.
- *Nestelen* tussen gemeenten en provincie is *niet* aan de orde. Daarin moeten we elkaar scherp houden en daarom is het goed dat het punt genoemd is. Wanneer ergens dat gevoel ontstaat is het goed onmiddellijk contact met elkaar te hebben. Het bestuur wil klip en klaar stellen dat die situatie van tussen gemeenten en provincie gaan staan niet aan de orde is of zal zijn.
- *Contributieverhoging* is nooit leuk maar het gaat om zeer bescheiden bedragen oplopend tot € 0,08/inwoner in 2025 met een maximering in bedraghoogte voor grote gemeenten.

Tegelijk horen we input om meer taken op te pakken, bijvoorbeeld een soort kennisbank voor vragen van raadsleden, activiteiten bij herindeling waardoor gemeenten van elkaar kunnen leren, meer rol voor raadsleden in VNG/G.

Het bestuur waardeert de ingebrachte opmerkingen positief, bedoeld om een goed profiel te hebben van VNG/G. Het bestuur merkt in de regiogesprekken een open en constructief platform om met elkaar te kijken wat er speelt en of VNG/G een bijdrage kan leveren. Daarmee hebben wij het gevoel dat de gekozen koers inderdaad dienstbaar is aan een verbetering van de rol van VNG Gelderland ten dienste van de leden. Daarom wordt u voorgesteld in te stemmen met het Koersdocument.